

U S T A W A

z dnia ...

o zmianie ustawy o aplikacji mObywatel oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz.U. 2023 poz. 1234 z późn. zm.) w art. 3:

1) w ust. 1:

- a) w pkt 10 kropkę zastępuję się średnikiem,
- b) dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) zapoznavanie się z wykazem, o którym mowa w art. 3 ust. 3a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 2026 poz. ...), rządowymi projektami ustaw oraz projektami rozporządzeń oraz wypowiedanie się na ich temat i ocenianie ich.”;

2) dodaje się ust. 4 i 5 w brzmieniu:

„4. Na potrzeby realizacji usługi, o której mowa w ust. 1 pkt 11, minister właściwy do spraw informatyzacji tworzy Centrum Wysłuchania Publicznego jako odrębną stronę internetową będącą częścią aplikacji mObywatel.

5. Na potrzeby realizacji usługi, o której mowa w ust. 1 pkt 11, minister właściwy do spraw informatyzacji współpracuje z Rządowym Centrum Legislacji w celu opublikowania projektów ustaw i rozporządzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 11.”

Art. 2. W ustawie z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2025 r. poz. 780) po art. 34a dodaje się art. 34b w brzmieniu:

„Art. 34b. 1. Minister, Prezes Rady Ministrów lub Rada Ministrów przed wydaniem rozporządzenia kieruje jego projekt do Centrum Wysłuchania Publicznego, o którym mowa w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. 2026 poz. ...). Wydanie rozporządzenia może odbyć się po upływie 3 dni od skierowania projektu do Centrum Wysłuchania Publicznego. Ocena oraz wypowiedź obywatela na temat przedstawionego projektu rozporządzenia nie jest wiążąca.

2. Rada Ministrów przed podjęciem uchwały w sprawie przyjęcia projektu ustawy kieruje jego projekt do Centrum Wysłuchania Publicznego. Podjęcie uchwały może odbyć się po upływie 3 dni od skierowania projektu do Centrum Wysłuchania Publicznego. Przedstawione wypowiedzi oraz oceny obywateli na temat przedstawionego projektu ustawy nie są wiążące dla Rady Ministrów i podlegają przedstawieniu przed właściwą komisją sejmową.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do projektów pilnych, projektów ustawy budżetowej lub projektów ustawy o prowizorium budżetowym.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. 2017 poz. 248 z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Wykaz podlega także udostępnieniu w Centrum Wysłuchania Publicznego, o którym mowa w art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel (Dz. U. 2026 poz.);

2) po art. 5 dodaje się art. 5a w brzmieniu:

„Art. 5a. 1. Projekty ustaw podlegają udostępnieniu w Centrum Wysłuchania Publicznego z chwilą przekazania projektów do Rady Ministrów celem podjęcia uchwały o ich przyjęciu.

2. Projekty rozporządzeń podlegają udostępnieniu w Centrum Wysłuchania Publicznego z chwilą ukończenia nad nimi prac.”.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania ustawy

Celem projektowanej ustawy jest wzmocnienie mechanizmów partycypacji obywatelskiej w procesie stanowienia prawa oraz zwiększenie transparentności działalności legislacyjnej organów władzy wykonawczej. Obowiązujące regulacje prawne nie zapewniają powszechnego, łatwo dostępnego i jednolitego narzędzia umożliwiającego obywatelom zapoznanie się z projektami aktów normatywnych na wczesnym etapie prac legislacyjnych oraz wyrażanie opinii na ich temat.

Dotychczasowe formy konsultacji publicznych mają charakter rozproszony, często ograniczony do wyspecjalizowanych podmiotów lub środowisk branżowych, a ich przebieg bywa nieczytelny dla obywateli. Skutkuje to ograniczonym udziałem społeczeństwa w procesie legislacyjnym oraz obniżeniem poziomu zaufania do instytucji publicznych.

Projekt ustawy odpowiada na te problemy poprzez wykorzystanie powszechnie używanego narzędzia cyfrowego – aplikacji mObywatel – jako centralnej platformy konsultacyjnej, umożliwiającej każdemu obywatelowi zapoznanie się z rządowymi projektami ustaw i rozporządzeń oraz wyrażenie opinii na ich temat.

2. Istota proponowanych rozwiązań

Projekt ustawy wprowadza do ustawy o aplikacji mObywatel nową usługę polegającą na udostępnianiu obywatelom projektów aktów normatywnych oraz umożliwieniu im wyrażania opinii i dokonywania ocen tych projektów. W tym celu tworzy się Centrum Wysłuchania Publicznego jako wyodrębnioną część aplikacji mObywatel oraz odrębną stronę internetową.

Projekt zakłada obowiązek kierowania przez Radę Ministrów, Prezesa Rady Ministrów oraz ministrów projektów ustaw i rozporządzeń do Centrum Wysłuchania Publicznego przed ich przyjęciem. Minimalny termin udostępnienia projektu obywatelom wynosi 3 dni. Opinie i oceny obywateli mają charakter niewiążący, co pozwala zachować sprawność procesu legislacyjnego przy jednoczesnym zapewnieniu realnej możliwości wypowiedzi społeczeństwa.

W odniesieniu do projektów ustaw przewidziano obowiązek przedstawienia zestawienia opinii obywateli właściwej komisji sejmowej, co wzmacnia funkcję informacyjną konsultacji i umożliwia parlamentarzystom zapoznanie się ze społecznym odbiorem projektowanych regulacji.

Projekt przewiduje wyjątki od obowiązku konsultacji w przypadku projektów pilnych oraz projektów ustaw budżetowych i prowizorium budżetowego, co jest uzasadnione koniecznością zapewnienia ciągłości funkcjonowania państwa.

Ponadto projekt wprowadza zmiany do ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, rozszerzając zakres jawności poprzez udostępnianie wykazu podmiotów wykonujących działalność lobbingową oraz projektów aktów normatywnych również w Centrum Wysłuchania Publicznego.

3. Przewidywane skutki społeczne, gospodarcze i prawne

Projektowana ustawa będzie miała pozytywny wpływ społeczny, przyczyniając się do zwiększenia zaangażowania obywateli w życie publiczne oraz wzrostu zaufania do instytucji państwowych. Umożliwienie szerokiego dostępu do projektów aktów normatywnych na wczesnym etapie prac legislacyjnych sprzyja budowaniu świadomego społeczeństwa obywatelskiego.

Skutki gospodarcze ustawy mają charakter pośredni. Transparentność procesu legislacyjnego i możliwość zgłaszania uwag przez obywateli oraz przedsiębiorców mogą przyczynić się do lepszego dostosowania regulacji do realiów gospodarczych, a w konsekwencji do ograniczenia ryzyka wprowadzania przepisów generujących nadmierne obciążenia.

Skutki prawne polegają na uzupełnieniu obowiązujących procedur legislacyjnych o nowy, powszechny mechanizm konsultacyjny, bez naruszania konstytucyjnych kompetencji organów władzy publicznej. Projekt nie zmienia charakteru konsultacji publicznych jako instrumentu o charakterze opiniodawczym.

4. Wpływ na sektor finansów publicznych

Projekt ustawy nie powoduje istotnych dodatkowych obciążeń dla sektora finansów publicznych. Utworzenie i utrzymanie Centrum Wysłuchania Publicznego będzie realizowane w ramach istniejącej infrastruktury aplikacji mObywatel oraz bieżących środków pozostających w dyspozycji ministra właściwego do spraw informatyzacji.

Koszty związane z obsługą merytoryczną publikowanych projektów oraz zestawianiem opinii obywateli będą ponoszone w ramach dotychczasowych zadań Rządowego Centrum Legislacji oraz właściwych komórek organizacyjnych administracji rządowej.

5. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Przepisy nie wprowadzają regulacji sprzecznych z prawem UE ani nie naruszają zasad swobodnego przepływu towarów, usług, osób i kapitału. Projekt realizuje natomiast standardy dobrego rządzenia i partycypacji obywatelskiej promowane w dokumentach i praktyce instytucji Unii Europejskiej.

Warszawa, dnia 3 stycznia 2026 r.

6. Wejście w życie ustawy

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Termin ten jest uzasadniony potrzebą niezwłocznego uruchomienia mechanizmu konsultacji publicznych oraz faktem, że projekt nie nakłada nowych obowiązków na obywateli ani podmioty prywatne.